

JAK SORTOWAĆ, ŻEBY NIE ZWARIOWAĆ

CZYLI PROSTY RECYKLING
W POLSKICH DOMACH

SPIS TREŚCI

- 4 **WSTĘP**
- 5 **CIRCULAR ECONOMY – „WEŻ, UŻYJ, WEŻ, UŻYJ, WEŻ...”,
CZYLI POMYSŁ NA ŚWIAT BEZ ODPADÓW**
- 8 **CZY RECYKLING NAPRAWDĘ JEST TAKI WAŻNY?
DLACZEGO WARTO PRZYKŁADAĆ SIĘ DO SEGREGOWANIA ODPADÓW?**
- 10 **SŁOWNICZEK RECYKLINGOWY**
- 11 **JAK SEGREGOWAĆ?
SZKŁO, PAPIER, TWORZYWA SZTUCZNE I METALE, ODPADKI ROŚLINNE, ODPADY ZMIESZANE**
- 17 **A GDYBY ŚMIECI BYŁO MNIEJ?
OD PRZYBYTKU GŁOWA NIE BOLI, ALE OD NADMIARU ŚMIECI PUCHNĄ KONTENERY!**
- 19 **5 NAJCZĘSTSZYCH WYMÓWEK, DLACZEGO NIE SEGREGUJEMY
I 5 POWODÓW, DLACZEGO WARTO**
- 20 **GDZIE WRZUCIĆ TEN ODPAD
ŚCIAGA DO WYDRUKOWANIA**
- 22 **GDZIE W DOMU NAJCZĘŚCIEJ POWSTAJĄ ODPADY
I JAK URZĄDZIĆ KUCHNIĘ POD KĄTEM WYGODNEJ SEGREGACJI?**
- 26 **FRONTY KUCHENNE IKEA Z PRZETWORZONYCH BUTELEK PET**
- 27 **KOCHAMY ODPADY**
- 28 **RODZAJE SYSTEMÓW DO SEGREGACJI IKEA
I NIE TYLKO**
- 36 **UKRYTE KOSZE**
- 39 **ZRÓB TO SAM: Z PLASTIKOWYCH BUTELEK**
- 42 **PARTNERZY E-BOOKA**

WYOBRAŹCIE SOBIE KRAJ, KTÓRY UWAŻA ODPADY ZA COŚ TAK CENNEGO, ŻE IMPORTUJE JE Z ZAGRANICY. TAKI KRAJ ISTNIEJE – TO SZWECJA.

Czy Szwedzi nie mają własnych śmieci? Mają. Każdy produkuje odpady i Szwecja nie jest tu wcale wyjątkiem. Wyróżnia się czym innym: Szwedzi są tak zaawansowani w recyklingu, że na wysypiska trafia u nich zaledwie ok. 4% odpadów komunalnych z gospodarstw domowych. Co się dzieje z resztą? To, z czego nie uda się odzyskać surowców wtórnych, wysyłane jest do specjalnych elektrowni i służy jako paliwo do wytwarzania prądu i ciepła. Tak, Szwedzi mają prąd i ogrzewanie ze śmieci. A co więcej, uczynili z tego tak świetny biznes, że własnych odpadów zaczęto im brakować. Dziś mogą spalić więcej niż produkują, dlatego tanie śmieciowe paliwo kupują od innych krajów, np. z sąsiedniej Norwegii. Norwegowie pewnie zazdroszczą, mając świadomość, że ich śmieci dokładają się do wyprodukowania 20% ciepła w szwedzkim centralnym ogrzewaniu, zaopatrzenia w energię ćwierć miliona szwedzkich domów i przeszło 4,6 miliona gospodarstw domowych. Możliwe? Tak.

Można zazdrościć Szwedom zaradności i pomysłu oraz gratulować im organizacji, dyscypliny i sprytu, ale jest iskierka nadziei dla całej Europy: gospodarka cyrkularna, inaczej o obiegu zamkniętym (tzw. *circular economy*). To koncepcja, którą już dziś eksperci nazywają „największą rewolucją w gospodarce od czasu rewolucji przemysłowej”. Główne założenie gospodarki cyrkularnej jest takie, że odpady... praktycznie znikają. A dokładniej – wszystko, co jest odpadem, jest zarazem surowcem, z którego powstaje kolejny produkt. I tak w kółko. Gospodarka o obiegu zamkniętym to wielka szansa dla Europy i środowiska naturalnego, niesie też wiele bardzo wymiernych korzyści dla konsumentów, czyli nas. Dlatego w tym e-booku poświęciliśmy jej obszerny osobny rozdział.

Ale, ale – no właśnie... zapomnieliśmy napisać na wstępie, że macie przed sobą drugie wydanie e-booka stworzonego z inicjatywy i przy wsparciu Stena Recycling i IKEA. Firm – to nie przypadek – które już

od lat działają w obszarze efektywnego zagospodarowania odpadami i wyznaczają konkretne cele na przyszłość właśnie w oparciu o modele gospodarki cyrkularnej.

Powód, dla którego zaktualizowaliśmy dla Was „śmieciowego e-booka”, jest jeszcze jeden i to bardzo ważny: od 1 lipca 2017 roku wchodzi w życie nowe zasady segregacji odpadów komunalnych. Będą obowiązywały na terenie całej Polski. Czyli wreszcie cała Polska będzie sortować odpady w identyczny sposób – dzielić je na cztery frakcje i wrzucać do oznaczonych z góry określonymi kolorami pojemników lub worków.

Skąd ta zmiana? Otóż stąd, że poprzednie zasady nie były ujednoczone i jak wskazywały badania, aż co piąty Polak mimo instrukcji miał mętlik w głowie i nie wiedział, gdzie co wrzucać. Ostatecznie wiele osób machało na segregowanie ręką i – tak jak wcześniej – wszystko trafiało do jednego kubła.

Nowe przepisy są jednolite, wszędzie będziemy mieć identycznie oznaczone pojemniki:

NIEBIESKIE – na odpady papierowe i tekturowe,

ZIELONE – na szkło kolorowe,

BIAŁE – na szkło bezbarwne (jeśli gmina zdecyduje się rozdzielać rodzaje szkła),

ŻÓLTE – na śmieci plastikowe, metalowe i opakowania wielomateriałowe (czyli np. kłopotliwe kartony po mleku i sokach) oraz

BRĄZOWE – na ulegające biodegradacji odpady bio.

Na wymianę starych kontenerów na nowe gminy mają pięć lat od momentu wejścia ustawy w życie, ale nawet na starych pojemnikach najpóźniej do końca stycznia 2018 roku muszą się pojawić naklejki ułatwiające mieszkańcom prawidłową segregację. Zatem jest to dobry moment, by już dzisiaj przyzwyczaić się do nowych możliwości, które nam wszystkim daje minimalizowanie i segregacja odpadów w życiu codziennym.

CIRCULAR ECONOMY – „WEŹ, UŻYJ, WEŹ, UŻYJ, WEŹ...”, CZYLI POMYSŁ NA ŚWIAT BEZ ODPADÓW

Kupujemy, używamy, wyrzucamy i kupujemy nowe. Liczba odpadów rośnie. Czy ten przynębiający schemat może wyglądać inaczej? Może. Odpowiedzią jest *circular economy* (pol. gospodarka o obiegu zamkniętym, gospodarka cyrkularna), w której – uwaga – wcale nie trzeba przestać kupować.

CZYM JEST CIRCULAR ECONOMY?

Circular economy to koncepcja zakładająca, że da się (w bardzo dużym stopniu) zminimalizować negatywny wpływ produkcji (i naszej konsumpcji) na środowisko, jeśli „tylko” produkuje się rzeczy tak, by nie tworzyć odpadów. I choć w określeniu „tylko” zawiera się ogrom trudności, istnieją już na świecie firmy, których model biznesowy dąży właśnie do gospodarki cyrkularnej (wśród nich m.in. Stena Recycling, IKEA, HP, Carlsberg Polska sp. z o. o. i inne).

Większość dzisiejszych gospodarek – bardzo upraszczając – działa w linearnym schemacie: produkcja, konsumpcja, odpad. Surowce do produkcji trzeba pozyskać od podstaw (np. z rud, wycinki lasów itp.). W gospodarce o obiegu zamkniętym odpad zyskuje ogromną wartość – staje się surowcem, który można przetwarzać kilka-, kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt razy.

W *circular economy* każdy produkt wykorzystywany jest wielokrotnie i żaden surowiec się nie marnuje, co sprawia, że odpady praktycznie nie istnieją. Produkty uboczne produkcji z jednej branży wędrują jako surowiec do innej branży, na rynek trafia więcej produktów ekologicznych i promowane jest ponowne wykorzystanie produktu przez konsumenta.

JAK MOGĘ STAĆ SIĘ CZĘŚCIĄ GOSPODARKI CYRKULARNEJ?

W gospodarce o obiegu zamkniętym największą odpowiedzialność spoczywa na producentach – to oni muszą tak zaprojektować¹, wyprodukować i rozdystrybuować swój produkt, by perfekcyjnie wykorzystać surowce, które do nich wróciły w wyniku zbiórki i recyklingu. Rola konsumentów jest tu jednak nieoceniona.

By wszystko zadziało, recykling musi wejść nam w krew. Na szczęście, w gospodarce o obiegu zamkniętym ma się stać jeszcze wygodniejszy – produkty z założenia mają być łatwiejsze do segregacji (czyli np. zapakowane w takie opakowania, które łatwo podzielić na frakcje: papier, plastik itp.). Gospodarka cyrkularna przypomina też o czymś, o czym dziś często zapominamy – że wiele produktów można wykorzystać ponownie lub... naprawić (zadaj sobie teraz pytanie: kiedy ostatni raz oddałeś/-aś coś do naprawy?).

W gospodarce o obiegu zamkniętym prawie nic nie trafia na wysypisko. Surowiec odzyskany z recyklingu użytkowanych przez nas przedmiotów wędruje do produkcji i... znów koło się zamyka. Ale nie ma już odpadów. Czy to nie brzmi dużo lepiej?

CZYM SIĘ RÓŻNI CIRCULAR ECONOMY OD RECYKLINGU?

Gospodarka o obiegu zamkniętym to większy, złożony proces. Recykling jest tylko jednym z jego etapów. To etap konieczny, by cały system zadziałał – bez recyklingu nie byłoby przecież surowców do ponownego wykorzystania w procesie produkcji. W procesie recyklingu powstają zwykle odpady resztkowe, ale w modelu gospodarki cyrkularnej jest ich mało, bardzo mało, a niekiedy nie ma ich wcale.

PIĘKNIE, PIĘKNIE, ALE... CZY TO REALNE?

Gospodarka o obiegu zamkniętym jest przyszłością świadomych gospodarek i to całkiem realną – właśnie taką politykę chce realizować Unia Europejska. Cele² są bardzo konkretne: poziom 75% recyklingu odpadów opakowaniowych i 65% odpadów komunalnych dla całej Unii Europejskiej do 2030 roku.

Jak szacuje Komisja Europejska, dzięki wprowadzeniu gospodarki cyrkularnej europejskie przedsiębiorstwa zaoszczędzą 600 miliardów euro, powstanie 580 tysięcy nowych miejsc pracy, a ilość dwutlenku węgla emitowanego do atmosfery zmniejszy się o 450 milionów ton rocznie.

Przejście do gospodarki o obiegu zamkniętym może być największą od rewolucji przemysłowej zmianą w globalnej gospodarce i jednocześnie szansą na olbrzymie zmiany w procesie organizowania produkcji i konsumpcji.

To także szansa na generowanie większych zysków przez przedsiębiorstwa – badania³ mówią, że firmy są w stanie osiągnąć dodatkowe zyski na poziomie 4,5 miliarda dolarów do roku 2030, właśnie dzięki wykorzystywaniu modeli gospodarki obiegu zamkniętego. Wdrożenie tych modeli wiąże się niejednokrotnie z wysokimi kosztami, wymaga zmiany wewnętrznej logistyki firmy (tj. systemu gromadzenia odpadów) i wyedukowania pracowników, ale w ostatecznym rozrachunku wszyscy zyskują.

Potrzeba przejścia na gospodarkę cyrkularną jest paląca – na razie to jeszcze wybór, ale za chwilę ten wybór może stać się wymogiem dla firm. Gospodarka obiegu zamkniętego może wydawać się abstrakcyjna, skomplikowana i droga, ale da się ją przełożyć na praktyczne, proste do zrozumienia modele bizne-

1 Projektowanie produktów w gospodarce o obiegu zamkniętym też ma swoją specjalną nazwę, a brzmi ona *cradle-to-cradle* (pol. z kołyski do kołyski). Certyfikaty *Cradle to Cradle*® przyznawane są produktom, które zostały zaprojektowane w przemyślny sposób, czyli zgodnie ze zrozumieniem zasady, że wszystko, co zostało użyte do wyprodukowania danej rzeczy, jest surowcem do produkcji innej rzeczy. *Cradle to Cradle* to pójdzie o (duuuuży) krok dalej od koncepcji *Cradle to Grave* (pol. z kołyski do grobu). Ta również zakłada, że nastąpi mniejsze zużycie energii i emisji CO₂ w procesie produkcji, a produkt po wykorzystaniu zostanie zrecyklingowany i zutylizowany, zatem negatywny wpływ na środowisko będzie dużo mniejszy, ale... no właśnie, gdzieś na końcu procesu życia produktu zawsze jest jego śmierć (czyli tytułowy grób). W *Cradle to Cradle* każdy produkt rodzi nowy produkt. To wciąż odnawiające się koło życia, czyli *de facto*... projektowanie dla recyklingu.

2 Propozycje przedstawione przez Komisję Europejską w grudniu 2015 roku.

3 Dane z raportu Koalicji na rzecz Gospodarki Obiegu Zamkniętego Reconomy „W kierunku gospodarki obiegu zamkniętego. Wyzwania i szanse”, Warszawa 2016, http://reconomy.pl/public/userfiles/koalicja/raport_w_kierunku_gospodarki_obiegu_zamknietego.pdf

sowe – przedsiębiorstwo samo może wybrać, która z dróg da mu przewagę na rynku i pozwoli najlepiej osiągać cele.

„Odzyskiwanie i recykling” to tylko jeden z pięciu modeli wskazanych w książce „Waste to Wealth. The Circular Economy Advantage” Petera Lacy’ego i Jakoba Rutqvista. Pozostałe to np. „wydłużenie życia produktu” (gdzie producent już nie tylko sprzedaje nam rzecz, ale buduje z nami relację i daje wsparcie, umacniając nas w przekonaniu, że zakupiony produkt długo jest wartościowy – czyli np. nie nowy model telefonu co roku, ale ten sam dobry telefon przez dłuższy czas) czy „platforma współdzielenia” (w której różne przedsiębiorstwa dzielą się, zamieniają, wypożyczają sobie nawzajem dobra, z których same korzystają rzadko). Świetnym pomysłem jest także koncepcja „produktu jako usługi”, w której nie kupujemy przedmiotów, a tylko płacimy za ich wynajem, gdy są potrzebne (np. kilka razy w roku).

Gospodarki linearne tym bardziej przestają mieć sens w czasach, w których istnieją technologie, które je zakłócają. Wśród nich można wymienić m.in. media społecznościowe (które dziś w coraz mniejszym stopniu służą kontaktowaniu się z rodziną i przyjaciółmi, a w coraz większym są platformą do dzielenia się, w tym np. przekazywania informacji zwrotnej na temat produktów firmom), technologie mobilne (zmniejsza się zapotrzebowanie na zasoby fizyczne, np. papier) czy Big Data (prosta i szybka analiza skomplikowanych danych, np. związanych z dostawami).

Podczas dyskusji o gospodarkach obiegu zamkniętego wciąż padają odwołania do społecznej odpowiedzialności biznesu. Ekspertki mówią, że jesteśmy „u progu nowego oświecenia”. Skomplikowane analizy zostawmy jednak ekonomistom. Liczy się środowisko, liczy się odpowiedzialność, liczy się zysk, ale liczymy się też my – zwykli ludzie korzystający z rzeczy. I to, co warto podkreślić, to to, że jako konsumenci w gospodarce cyrkularnej zyskamy bardzo wiele – w praktyce, nie w teorii. Dłuższe korzystanie z dobrych produktów, łatwiejszy recykling rzeczy i opakowań, lepsze, bardziej ludzkie relacje z firmami, które lubimy, łatwa rezygnacja z zakupu rzeczy, których *de facto* na co dzień nie potrzebujemy (bo w wyjątkowych sytuacjach możemy je wypożyczyć), co w konsekwencji przełoży się jeszcze na dbałość o środowisko naturalne – to tylko kilka przykładowych korzyści.

CZY RECYKLING NAPRAWDĘ JEST TAKI WAŻNY?

DLACZEGO WARTO PRZYKŁADAĆ SIĘ DO SEGREGOWANIA ODPADÓW?

Odpady komunalne nadające się do przetworzenia można podzielić na cztery podstawowe grupy: plastik, papier, szkło i metale. Najgroźniejsze są tworzywa sztuczne – ich proces rozkładu wynosi nawet kilka tysięcy lat. Jeśli odpady lądują gdzie popadnie, koszty dla środowiska naturalnego (a w konsekwencji – dla nas wszystkich) są opłakane.

CZY WIESZ, ŻE:

- 1 bateria „paluszek” wrzucona do zwykłego śmietnika może zanieczyścić 1 m³ środowiska?
- Około 2 milionów ptaków i ssaków wodnych ginie na skutek połknięcia plastikowych odpadów wrzucanych do mórz i oceanów?
- 1 litr zużytego oleju silnikowego wylanego do rzeki lub kanalizacji jest w stanie zanieczyścić 1 milion litrów wody?
- Jeżeli każdy z nas wyrzuci na śmietnik tylko jeden słoik, to na wysypiska w całej Polsce trafi rocznie 10 tysięcy ton szkła (a w sumie każdy z nas wyrzuci w ciągu roku około 56 szklanych opakowań w pełni nadających się do ponownego wykorzystania)?
- Rozkład jednej plastikowej butelki może trwać nawet 500 lat?
- Jeden telewizor wrzucony do niewielkiego jeziora może zatruć ekosystem wodny na wiele lat?

A CO SIĘ DZIEJE, GDY SEGREGUJESZ ŚMIECI...

- Recykling aluminium umożliwia obniżenie zanieczyszczenia powietrza o 95% oraz wody o 97% w porównaniu z produkcją aluminium z rudy!
- Zużyty litrowy karton po mleku lub sokach posiada wartość energetyczną pozwalającą zasilać żarówkę o mocy 40 Watt przez 1,5 godziny!
- Recykling 1 lodówki ogranicza emisję CO₂ o ponad 2 tony!
- Płyty CD i DVD zrobione są z tworzywa sztucznego, które może być odzyskane i ponownie wykorzystane np. do produkcji bieżni, butów lub szyb pancernych!
- Z 450 plastikowych pudełek po proszku do prania można wyprodukować trzyosobową parkową ławkę!
- Gdyby całe żelazo odzyskiwane na świecie przez grupę Stena Recycling przetopić na rowery, co trzeci Europejczyk mógłby dostać jeden z nich w prezencie (wliczając 143 miliony obywateli Rosji)!

RECYKLING TO JEDNA Z NAJPROSTSZYCH DRÓG OCHRONY ŚRODOWISKA

Trzeba działać szybko i konsekwentnie, bo konsumujemy coraz więcej, a więc i liczba wytwarzanych odpadów stale rośnie. Rezygnacja z recyklingu to wyrzucanie do kosza ogromnych pieniędzy – na surowce i energię potrzebne do wyprodukowania kolejnych rzeczy. Im więcej śmieci, których nie przetwarzamy, tym więcej miejsca potrzeba na ich bezsensowne przechowywanie. Produkcja rzeczy z surowców zamiast w wyniku recyklingu to zużywanie zasobów przyszłych pokoleń.

CO MOŻNA ZRECYKLINGOWAĆ? PRAWIE WSZYSTKO!

- Szklane opakowania można przetwarzać nieskończenie wiele razy bez utraty jakości, szkło jest bezpieczne dla środowiska, a przechowywane w nim produkty dłużej zachowują świeżość.
- W nieskończoność można też przetwarzać aluminiowe puszki (rocznie w Polsce zużywa się ich 400 milionów).
- Tworzywa sztuczne można poddawać recyklingowi do 10 razy, to 10 razy więcej rzeczy z tego samego surowca.
- 56% części ze starego telewizora nadaje się do ponownego przetworzenia.
- Aż 75% wagi kartonów po mleku i sokach to wysokiej jakości celuloza – mogą z niej powstać nowe wyroby papiernicze.
- Metale (żelazne i nieżelazne) nadają się do recyklingu w całości.
- 80–95% części samochodu przeznaczonego do demontażu nadaje się do recyklingu.

RECYKLING – KORZYŚĆ DLA KAŻDEGO!

Argumenty za i przeciw można wskazać dla wszystkiego, ale w przypadku recyklingu naprawdę trudno o te drugie – to jedyne rozsądne rozwiązanie, a do tego – czysty zysk.

Koszmarne wysypiska, zaśmiecone lasy, błyskawicznie kończące się zasoby i śmierć wielu gatunków zwierząt i ptaków w wyniku zanieczyszczeń wydają się nam często abstrakcyjnymi argumentami – zwłaszcza gdy nie obserwujemy ich na co dzień.

Ale pomyśl za to o czymś bardziej konkretnym: wyobraź sobie, że jeśli nie segregujesz śmieci, to wynosząc odpadki, za każdym razem wraz z nimi wyrzucasz do kosza 2 złote. Pod koniec miesiąca uzbiera się z tego niezła sumka (średnio kilkanaście złotych, ale może być więcej, biorąc pod uwagę różnice w wysokości opłat za odbiór śmieci posegregowanych i zmieszanych, jakie od każdego obywatela pobiera konkretna gmina). Kilkanaście złotych to dobry obiad, paczka karmy dla Twojego zwierzątka, bilet do kina, dużo dobrych owoców, pół książki tegorocznego laureata Nike.

To jak – jesteś bardziej przekonana, przekonany?

SŁOWNICZEK RECYKLINGOWY

ELEKTROODPADY

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny: AGD, sprzęt teleinformatyczny, telekomunikacyjny, audiowizualny, oświetleniowy i medyczny, narzędzia elektryczne i elektroniczne, automaty, czujniki, urządzenia pomiarowe i inne zasilane prądem lub na baterie. Elektroodpady nie mogą być wyrzucane do zwykłego śmietnika, ponieważ zawierają liczne substancje szkodliwe oraz trujące, które łatwo przenikają do gleby, wód gruntowych i powietrza, co może zanieczyszczać środowisko naturalne i stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt. Użytkownicy mają obowiązek oddawania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego do wyznaczonych punktów zbiórki elektroodpadów.

ODPADY

Wszelkie substancje lub przedmioty, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest zobowiązany. Istnieje wiele systemów klasyfikacji odpadów – zależnie od źródeł ich powstania, składu chemicznego, właściwości, stopnia uciążliwości lub rodzaju zagrożenia dla życia czy zdrowia ludzi oraz środowiska.

ODPADY BIODEGRADOWALNE

Odpady kuchenne i roślinne, które ulegają rozkładowi w sposób naturalny, np. ścięta trawa, liście, pozostałości warzyw i owoców itp.

ODPADY NIEBEZPIECZNE

Na przykład opakowania po substancjach niebezpiecznych (środkach ochrony roślin, farbach i rozpuszczalnikach, olejach samochodowych itp.) oraz zawierające substancje niebezpieczne, baterie i akumulatory, szklane opakowania po kosmetykach,

przeterminowane leki, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

ODZYSK

Wykorzystanie odpadów w całości lub w części albo odzyskanie z nich substancji, materiałów lub energii oraz ich wykorzystanie, np. recykling metali, spalanie odpadów w spalarniach odpadów komunalnych, powtórna rafinacja olejów itd.

PUNKT SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH

Wyznaczone przez gminę miejsce przyjmowania i gromadzenia odpadów zbieranych selektywnie (czyli z podziałem na konkretne rodzaje, np. odpady papierowe, gabarytowe lub elektroodpady).

RECYKLING

To odzysk, w ramach którego odpady są ponownie przetwarzane na produkty, materiały lub substancje i wykorzystywane w pierwotnym lub innych celach. Recykling obejmuje także ponowne przetwarzanie materiału organicznego (recykling organiczny), ale nie obejmuje odzysku energii i ponownego przetwarzania na materiały, które mają być wykorzystane jako paliwa lub do celów wypełniania wyrobisk.

TWORZYWA SZTUCZNE

Materiały z polimerów syntetycznych (niewystępujących w naturze, wytworzonych przez człowieka) lub zmodyfikowanych polimerów naturalnych z dodatkami modyfikującymi. Poprawne określenie wszystkich materiałów zawierających jako główny składnik polimer to „tworzywa polimerowe” – plastik jest niepoprawnym określeniem żargonowym. Obecnie tworzywa sztuczne mogą zastąpić niemal każde tworzywo

naturalne, nie mają jednak identycznych cech. Zaletami tworzyw polimerowych są: mała gęstość, odporność na korozję oraz małe koszty produkcji dużych serii. Wady to: mała odporność na wysokie temperatury i mniejsze właściwości mechaniczne w porównaniu z metalem czy ceramiką. Mają też bardzo długi czas rozkładu. Są doskonałymi materiałami wtórnymi do ponownego przerobu w technologiach recyklingu.

UPCYKLING

Przetwarzanie odpadów prowadzące do powstania produktów o większej wartości niż przetwarzane surowce. Dzięki upcyklingowi zmniejsza się ilość śmieci oraz materiałów wykorzystywanych w produkcji pierwotnej. Upcykling to np. produkcja toreb z banerów reklamowych.

UTYLIZACJA

Wykorzystanie odpadów jako surowców wtórnych do dalszego przerobu, w gospodarce odpadami określenie odzysku odpadów. Jeden ze sposobów utylizacji to spalanie w spalarni, także przerób padliny i ubocznych produktów przemysłu mięsnego i rybnego na mączki pastewne, kleje, żelatynę itp. Ma znaczenie ekonomiczne oraz sanitarne.

ZASADA 3R

Czyli *Reduce* (ogranicz), *Reuse* (wykorzystuj ponownie), *Recycle* (recyklinguj, odzyskuj) to jedna z zasad ekologicznego, zdrowego dla środowiska stylu życia; jej celem jest ograniczenie konsumpcji dóbr i świadome podejście do gospodarowania odpadami. W wersji spolszczonej ta sama zasada brzmi: 3U = Unikaj (kupowania zbędnych rzeczy), Użyj powtórnie, Utylizuj.

JAK SEGREGOWAĆ?

PROSTA LEKCJA EKOLOGICZNEGO ŻYCIA. RECYKLING NIE JEST ANI TRUDNY, ANI UCIAŹLIWY, A TRENING CZYNI MISTRZA.

To, w jaki sposób będziesz segregować odpady w swoim domu lub mieszkaniu, zależy od tego, na ile frakcji (czyli rodzajów) śmieci zdecyduje się je dzielić Twoja gmina. Rozporządzenie Ministra Środowiska z 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (DzU 2017, poz. 19), które wejdzie w życie 1 lipca 2017 roku, zawęziło liczbę możliwych opcji z aż 9 do 4 lub 5. Gmina musi segregować odpady na: papier, metale i tworzywa sztuczne, odpadki biodegradowalne i szkło, które może być dodatkowo podzielone na szkło kolorowe i szkło bezbarwne. Gmina ma także obowiązek poinformować mieszkańców o tym, jak prawidłowo segregować odpady: gdzie co wrzucać, czy myć zużyte opakowania itd. Szczegółowe zasady są dostępne dla każdego mieszkańca w urzędzie gminy lub na jej stronie internetowej i warto się z nimi zapoznać, by uniknąć podwójnej pracy i/lub wyższych opłat.

Z treścią nowego rozporządzenia ws. segregacji odpadów zapoznaj się tutaj: dziennikustaw.gov.pl

SZKŁO

DO POJEMNIKA NALEŻY WRZUCAĆ:

- Butelki i słoiki po napojach i żywności (w tym butelki po napojach alkoholowych i olejach roślinnych)

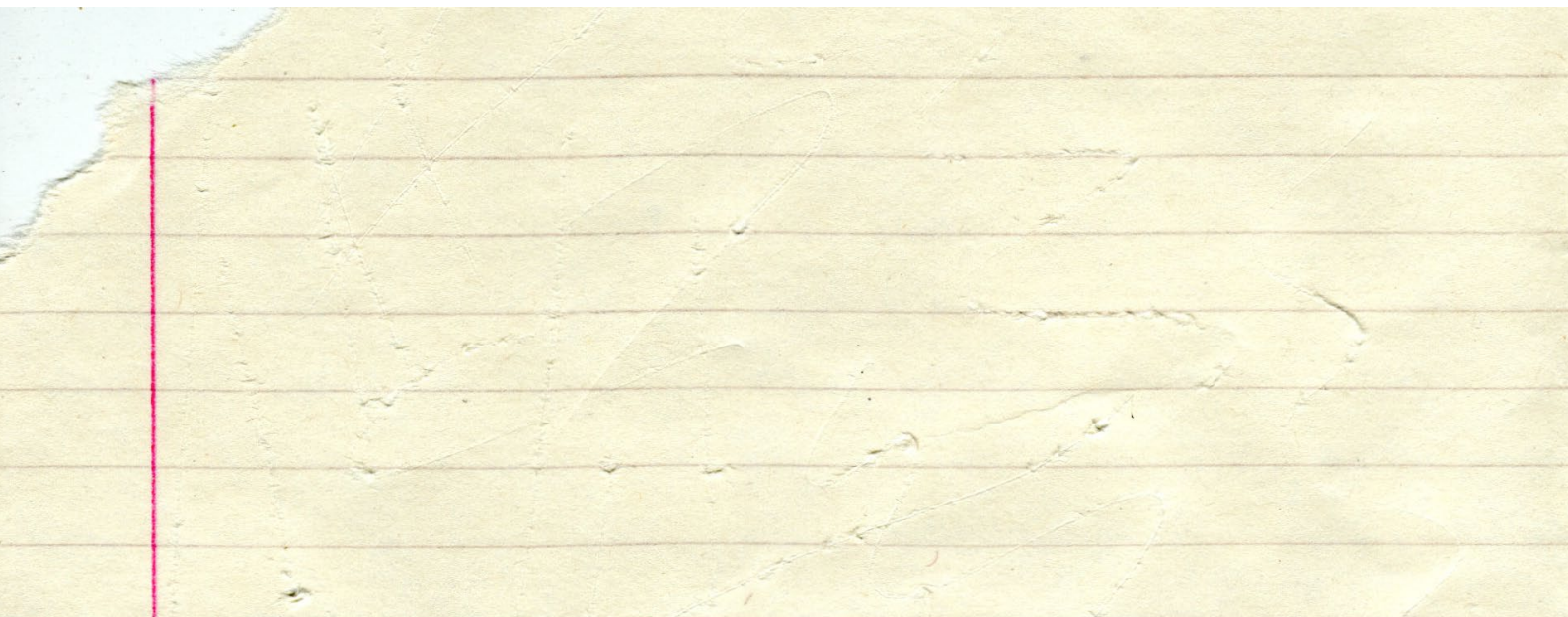
DO POJEMNIKA NIE WRZUCAJ:

- Ceramiki, doniczek, porcelany, fajansu, kryształów
- Szkła okularowego
- Szkła żaroodpornego
- Zniczy z zawartością wosku
- Żarówek i świetlówek
- Reflektorów
- Szklanych opakowań po kosmetykach
- Opakowań po lekach, rozpuszczalnikach, olejach silnikowych
- Luster i witraży
- Szyb samochodowych
- Szyb okiennych i zbrojonych
- Monitorów i lamp telewizyjnych
- Termometrów i strzykawek
- Innych odpadów komunalnych z zawartością szkła (zwłaszcza niebezpiecznych)

UWAGA:

Istnieje podział na szkło bezbarwne i kolorowe. Szkło bezbarwne powinno trafić do białego (dodatkowego) pojemnika.

OCZYSZCZENIE
LASÓW
PAŃSTWOWYCH
ZE ŚMIECI CO
ROKU KOSZTUJE
NAS OKOŁO
16 MILIONÓW
ZŁOTYCH.

PAPIER

DO POJEMNIKA NALEŻY WRZUCAĆ:

- Opakowania z papieru, karton, tekturę (także falistą)
- Katalogi, ulotki, prospekty (ale nie lakierowane lub powlezione folią)
- Gazety i czasopisma
- Papier szkolny i biurowy, zadrukowane kartki
- Zeszyty i książki
- Papier pakowy
- Torby i worki papierowe

DO POJEMNIKA NIE WRZUCAJ:

- Papieru lakierowanego i powleczanego folią
- Papieru zatłuszczonego lub mocno zabrudzonego
- Kartonów po mleku i napojach
- Papierowych worków po nawozach, cemente i innych materiałach budowlanych
- Tapet
- Pieluch jednorazowych i podpasiek
- Zatłuszczonych opakowań z papieru i naczyń jednorazowych
- Ubrań
- Ręczników papierowych

71% ŚMIECI
W POLSCE TRAFIA
NA WYSYPISKA,
A TYLKO **20%**
DO RECYKLINGU.
W NIEMCZECH
JEDYNI **0,5%**
LĄDUJE NA
WYSYPISKACH,
A **45%** - JEST
RECYKLINGOWANE.

TWORZYWA SZTUCZNE I METALE

DO POJEMNIKA NALEŻY WRZUCAĆ:

- Opróżnione plastikowe butelki po napojach – zgniecione i zakręcone
- Nakrętki (o ile nie zbieramy ich osobno w ramach akcji dobroczynnych)
- Plastikowe opakowania po produktach spożywczych
- Opakowania po środkach czystości (np. proszkach do prania), kosmetykach (np. szamponach, paście do zębów) itp.
- Plastikowe torby, worki, reklamówki, inne folie
- Plastikowe koszyczki po owocach i warzywach
- Aluminiowe puszki po napojach i sokach
- Puszki po konserwach
- Opakowania wielomateriałowe (np. kartony po mleku i sokach)
- Folię aluminiową
- Metale kolorowe
- Kapsle, zakrętki od słoików
- Odpady z gumy i kauczuku (nie gabarytowe)
- Opakowania wielomateriałowe, np.: kartoniki po sokach i mleku, opakowania papierowe powlezione folią, papier zalaminowany, zabawki

DO POJEMNIKA NIE WRZUCAJ:

- Butelek i pojemników z zawartością
- Plastikowych zabawek
- Opakowań po lekach i zużytych artykułów medycznych
- Opakowań po wyrobach garmażeryjnych
- Opakowań po olejach silnikowych
- Części samochodowych
- Zużytych baterii i akumulatorów
- Puszek i pojemników po farbach i lakierach
- Zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

ODPADKI BIO

DO POJEMNIKA NALEŻY WRZUCAĆ:

- Odpadki warzywne i owocowe (w tym obierki itp.)
- Gałęzie drzew i krzewów
- Skoszoną trawę, liście, kwiaty
- Trociny i korę drzew
- Resztki jedzenia bez odpadów mięsnych (w tym kości)

DO POJEMNIKA NIE WRZUCAJ:

- Resztek mięsa i kości
- Oleju jadalnego
- Odchodów zwierząt
- Popiołu z węgla kamiennego
- Leków
- Drewna impregnowanego
- Płyt wiórowych i MDF
- Ziemi i kamieni
- Innych odpadów komunalnych (w tym niebezpiecznych)

CO ROKU
Z SAMYCH LASÓW
PAŃSTWOWYCH
USUWA SIĘ OKOŁO
140 TYSIĘCY
METRÓW
SZEŚCIENNYCH
PODRZUCONYCH
ŚMIECI (TO OKOŁO
1000 WAGONÓW
KOLEJOWYCH
ZAŁADOWANYCH
DO PEŁNA).

ODPADY ZMIESZANE

DO POJEMNIKA Z ODPADAMI ZMIESZANYMI WRZUCAMY TO, CO NIE POWINNO TRAFIĆ DO INNYCH POJEMNIKÓW NA SUROWCE I Z CZEGO NIE MOŻNA SUROWCÓW ODZYSKAĆ. ALE NIE WSZYSTKIE ŚMIECI TU SIĘ NADAJĄ!

DO POJEMNIKA NIE WRZUCAJ:

- Odpadów niebezpiecznych: baterii, lekarstw, akumulatorów, świetlówek, odpadów medycznych, odpadów po żrących chemikaliach (np. środkach ochrony roślin), opakowań po kosmetykach itp.
- Odpadów gabarytowych
- Elektroodpadów

CO ROBIĆ Z ODPADAMI, KTÓRE NIE NADAJĄ SIĘ DO ŻADNEGO POJEMNIKA NA SUROWCE I NIE POWINNY TRAFIĆ DO KOSZA NA ŚMIECI ZMIESZANE?

PSZOK to Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. PSZOK-i zbierają odpady komunalne, które nie nadają się do wrzucenia ani do kontenerów na surowce wtórne, ani do odpadów zmieszanych. Mówiąc w skrócie – do PSZOK-u można oddać odpady kłopotliwe. To m.in. środki ochrony roślin (i opakowania po nich), farby, lakiery, zaprawy murarskie (także po terminie ważności), baterie i akumulatory, lampy i świetlówki, przeterminowane leki, odzież i tekstylia, zużyte lub przeterminowane gaśnice samochodowe, opakowania po aerozolach (pod ciśnieniem), zużyte elektrośmieci i wiele innych (pełna lista znajduje się m.in. na stronie: warszawa19115.pl).

PSZOK musi istnieć w każdym mieście, które ma powyżej 100 tysięcy mieszkańców lub na obszarze, na którym jest od 10 do 25 tysięcy gospodarstw domowych. PSZOK-i działają więc we wszystkich większych miastach, czasem w kilku punktach (np. w Warszawie są dwa – na Mokotowie i Białołęce). Udogodnieniem dla mieszkańców, którzy nie są w stanie dostarczyć odpadów komunalnych do PSZOK-u (np. z uwagi na lokalizację lub godziny otwarcia – choć te zazwyczaj są dobrze dopasowane do zapracowanych osób, np. PSZOK-i w Warszawie działają do godziny 21 w dni robocze i do 20 w soboty), są MPSZOK-i, czyli Mobilne Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. To odpowiednio przystosowane samochody, które kursują po mieście i w wyznaczonych dniach i godzinach zbierają odpady komunalne w określonych punktach dzielnic. Listy punktów PSZOK oraz harmonogramy i trasy kursowania MPSZOK-ów można znaleźć na stronach samorządów lokalnych.

Nie kupuj wyłącznie nowych rzeczy – korzystanie z używanych przedmiotów to bezpośrednia forma recyklingu. Wymieniaj się ze znajomymi i przyjaciółmi, kupuj i sprzedawaj przedmioty na garażówkach – dasz rzeczom drugie życie, do tego będą unikatowe, a zabawa przy wymianach jest świetna.

A GDYBY ŚMIECI BYŁO MNIEJ? OD PRZYBYTKU GŁOWA NIE BOLI, ALE OD NADMIARU ŚMIECI PUCHNĄ KONTENERY!

CZY DA SIĘ W OGÓLE PRODUKOWAĆ MNIEJ ODPADÓW? OCZYWIŚCIE, ŻE TAK, TO ZALEŻY OD KAŻDEGO Z NAS. OTO KILKA BARDZO KONKRETNÝCH SPOSOBÓW.

Zanim coś kupisz, zastanów się, czy naprawdę tego potrzebujesz (może wcale nie, a może już to masz i wciąż działa dobrze?).

MNIEJ RZECZY = MNIEJ ŚMIECI

Staraj się kupować rzeczy luzem, bez opakowań (w takiej formie na bazarku i w markecie dostaniesz nie tylko owoce i warzywa, ale też przeróżne ziarna, orzechy, słodczyce, makaron, mrożonki itp.).

Wielu rzeczy nie da się kupić bez opakowania (przynajmniej w Polsce), wtedy zamiast kilku mniejszych produktów lepiej kupić jeden większy (jedna 1,5-litrowa butelka wody to mniej plastiku niż trzy butelki półlitrowe, poza tym wychodzi taniej). Jeśli rzeczy mają opakowania, zwracaj uwagę na to, by były jak najprostsze, najlepiej wykonane z jednego rodzaju surowca (tylko papier, tylko plastik) – łatwiej je wówczas przetworzyć.

Lubisz brać jedzenie na wynos? Noś przy sobie plastikowy pojemnik lub pudełko typu bento.

Robiąc zakupy, zawsze używaj swojej własnej torby wielokrotnego użytku (lepiej kupić droższą, ale mocną i porządną torbę, niż co jakiś czas wydawać pieniądze na tanią, ale kiepskiej jakości). Jeśli produkty, które kupujesz, są wygodne do niesienia (mają rączki, uchwyty), nie potrzebują już dodatkowego pakowania (zwłaszcza jeśli rzeczy idą prosto z koszyka do samochodu). Jeśli nie możesz uniknąć plastikowej torby ze sklepu, użyj jej potem jako worka na śmieci w kuchni lub łazience albo oddaj do recyklingu.

Ogranicz zużycie papieru: zrezygnuj z tradycyjnych faktur i rachunków (zamów ich elektroniczne wersje); nie drukuj czegoś, co możesz przeczytać na ekranie komputera; czytaj gazety i czasopisma online,

tradycyjne książki zastąp e-bookami (wariant dla tradycjonalistów: pożyczanie książek od znajomych i z biblioteki, wymienianie się prasą); nie gromadź broszur i ulotek, które „kiedyś” przeczytasz; zamiast ręczników papierowych używaj materiałowych ściereczek, które można wyprać; jeśli chcesz komuś podarować prezent, opakuj go w zwykły szary papier makulaturowy, gazety albo własnoręcznie wykonaną torbę wielokrotnego użytku.

Zamiast wyrzucać rzeczy, sprzedaj je lub oddaj potrzebującym (biblioteki chętnie przygarną książki, a schroniska dla zwierząt stare koce i garnki; możliwości pomagania, ale też zarabiania na niepotrzebnych przedmiotach jest mnóstwo).

UŻYWAJ MNIEJ

Niektóre rzeczy są za duże – od razu wiadomo, że się zmarnują. Kupuj tylko tyle jedzenia, ile na pewno zjesz. Do prania lub sprzątania wybieraj koncentraty, które są bardziej wydajne (ale tylko jeśli nie przesadzasz z ich używaniem!). Możesz nawet dzielić chusteczki higieniczne, które zazwyczaj są warstwowe, jeśli wydają Ci się za grube. Do każdej rzeczy podejść indywidualnie, każdą można wykorzystać maksymalnie, jeśli nie używa się jej bezmyślnie (i tak jak chcieliby tego producenci, którym zależy na jak największej sprzedaży).

Każda szklana butelka ponownie wprowadzona do obiegu pozwala zaoszczędzić energię potrzebną do świecenia 100-watowej żarówki przez 4 godziny.

Wyprodukowanie 1 kilograma papieru gazetowego z papieru przetworzonego obniża zużycie energii o 70%.

Uprawiasz rośliny? Z odpadków organicznych produkuj własny kompost, jest dużo lepszy niż chemiczne odżywki.

Pożyczaj, naprawiaj, wymieniaj się. Sąsiedzkie kooperatywy to przyszłość, a ponadto szansa na nowe fajne znajomości tam, gdzie mieszkasz.

Zamiast kupować nowe rzeczy, przerabiaj te, które już masz, chociażby ubrania, wartościowe meble, produkty użytku domowego itd. W szklanych słoikach możesz przechowywać sypkie produkty i przyprawy, a nawet serwować zupy i desery (tak robią najmodniejsze restauracje). Stare krzesło ze zmienioną tapicerką może naprawdę cieszyć oczy.

Kupuj produkty dobrej jakości – są droższe, ale trwalsze. Zwykle po pewnym czasie okazuje się, że także finansowo opłacają się bardziej. Staraj się też nie kupować produktów jednorazowego użytku (długopisów, maszynek do golenia itp.).

5 NAJCZĘSTSZYCH WYMÓWEK

DLACZEGO NIE SEGREGUJEMY ODPADÓW

- 1. NIE CHCE MI SIĘ.**
Recykling wymaga wysiłku. Odpadów jest wprawdzie tyle samo, ale trzeba je wrzucać do różnych pojemników, z niektórymi pojechać do specjalnego punktu zbiórki. Nie przejdzie.
- 2. NIE MAM Z TEGO ŻADNYCH KORZYŚCI.**
Poza czystsza planetą, mniejszymi opłatami za wywóz śmieci, dobrym samopoczuciem i wieloma innymi korzyściami – rzeczywiście żadnych.
- 3. NIE MAM WYSTARCZAJĄCO DUŻO MIEJSCA W MIESZKANIU.**
Trzy plastikowe torby/pudełka po butach zamiast jednego dużego kosza na śmieci? To się nie uda.
- 4. JEDNA OSOBA MNIEJ CZY WIĘCEJ NIE ZROBI RÓŻNICY.**
Wiadomo. Zwłaszcza jeśli tak pomyślą wszyscy.
- 5. TO JEST ZBYT SKOMPLIKOWANE.**
Jest. Ale odzyskiwaniem surowców zajmują się maszyny i fachowcy. A ściągę pomocną podczas segregacji kłopotliwych odpadów (butelki po oleju, zużytych podpasek, kociego żwirku...) znajdziesz w tym e-booku. Sorry.

I 5 POWODÓW, DLACZEGO WARTO JE SEGREGOWAĆ

- 1. RECYKLING OSZCZĘDZA ENERGIĘ.**
Na przykład recykling jednego monitora oszczędza energię potrzebną do wysłania ponad 70 tysięcy wiadomości tekstowych.
- 2. RECYKLING SPRAWIA, ŻE JEST MNIEJ WYSYPISK.**
Na przykład aluminiowe puszki można przetwarzać nieskończenie wiele razy (rocznie w Polsce zużywa się ich aż 400 milionów, to wielka góra śmieci, której da się uniknąć.)
- 3. RECYKLING CHRONI NASZE ZASOBY.**
Na przykład 1 tona aluminium z odzysku pozwala oszczędzić 4 tony boksytu i 700 kilogramów ropy naftowej.
- 4. RECYKLING JEST DOBRY DLA ŚRODOWISKA.**
Na przykład ponowny przerób stosu gazet o wysokości 125 centymetrów pozwala uratować sześciometrową sosnę.
- 5. RECYKLING OPŁACA SIĘ FINANSOWO.**
Tworzy miejsca pracy, napędza gospodarkę, a za wywóz posegregowanych śmieci zapłacisz mniej niż za zmieszane.

GDZIE WYRZUCIĆ TEN ODPAD?

Karton po mleku/soku	TWORZYWA SZTUCZNE I METALE, ODPADY WIELOMATERIAŁOWE – SPRAWDŹ ZASADY W SWOJEJ GMINIE
Jednorazowa pielucha/podpaska	ODPADY KOMUNALNE
Silikonowy koci żwirek	ODPADY KOMUNALNE
Szklana butelka	SZKŁO
Resztki mięsa, kości	ODPADY KOMUNALNE
Tłusty papier (np. po maśle)	ODPADY KOMUNALNE
Plastikowa butelka po oleju	PLASTIK
Żarówka/światłówka	PUNKT ZBIÓRKI ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH
Bateria	PUNKT ZBIÓRKI ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH
Wilgotny papier	PAPIER
Chusteczki higieniczne, ręczniki papierowe	ODPADY KOMUNALNE
Ubrania	NADAJĄCE SIĘ DO UŻYTKU ODDAJ POTRZEBUJĄCYM, ZUŻYTE – SPRAWDŹ INFORMACJE W SWOJEJ GMINIE
Folia aluminiowa	METALE
Kubek po jogurcie	PLASTIK
Metalowa zakrętka	METALE
Tłusty słoik	SZKŁO
Przeterminowany lek	SPECJALNE POJEMNIKI W APTEKACH
Rozbita szklanka	ODPADY KOMUNALNE
Rozbita porcelana	ODPADY KOMUNALNE/GRUZ
Jednorazowa maszynka do golenia	ODPADY KOMUNALNE
Paragon zakupowy	ODPADY KOMUNALNE
Strzykawki, paski kontrolne do glukometru, blistry po tabletkach	SPECJALNE POJEMNIKI W APTEKACH
Jednorazowa reklamówka biodegradowalna	PLASTIK/TWORZYWA SZTUCZNE
Jednorazowa reklamówka niebiodegradowalna	PLASTIK/TWORZYWA SZTUCZNE

JAK WYGOSPODAROWAĆ MIEJSCE NA SEGREGOWANIE ODPADÓW W DOMU – RADZI IKEA

GDZIE W DOMU NAJCZĘŚCIEJ POWSTAJĄ ODPADY I JAK URZĄDZIĆ KUCHNIĘ POD KĄTEM WYGODNEJ SEGREGACJI ?

SPRAWDŹ, GDZIE W DOMU POWSTAJĄ ODPADY

Gdzie w domu powstają odpady? Niestety, właściwie wszędzie. Wielu z nas nie zdaje sobie sprawy z tego, że każda rzecz, która dziś wydaje się niezbędna i zachwycająca (najnowszy gadżet, ubranie, nowa zastawa stołowa...), prędzej czy później może stać się odpadem – czymś, co uznamy za niepotrzebne, zużyte i co wyląduje w koszu. Oczywiście najlepiej byłoby, gdybyśmy użytkowali wszystkie rzeczy jak najdłużej. Ale co zrobić z przeczytaną w sypialni gazetą lub telewizorem, który kupiliśmy 10 lat temu i już najzwyczajniej nie odbiera sygnału?

Dom to miejsce, które najczęściej jest ostatnim ogniwem w całym cyklu życia produktu. To tutaj – po etapie produkcyjnym i handlowym – nasz kiedyś ukochany przedmiot prawdopodobnie stanie się zwykłym odpadem.

Najwięcej domowych odpadów powstaje **w kuchni**, bo to tam w pierwszej kolejności trafiają torby (zwykle plastikowe reklamówki) z zakupionymi towarami, tam rozpakowujemy żywność i przygotowujemy posiłki.

Dlatego też większość z nas decyduje się na urządzenie segregacji właśnie w kuchni, centrum domowego życia.

SPRAWDŹ, JAKIE SĄ WYMOGI I MOŻLIWOŚCI SEGREGACJI ODPADÓW

Domowe centrum segregacji powinniśmy urządzić tak, by pozwalało segregować odpady **zgodnie z wytycznymi administracji lokalnej**. Informacje na temat obowiązującego modelu segregacji można znaleźć w urzędzie gminy, a także u administratora budynku lub osiedla. W ten sposób dowiemy się, na ile frakcji powinniśmy segregować odpady oraz co powinno trafiać do poszczególnych pojemników. Ułatwieniem stają się wtedy **ulotki informacyjne** przygotowane **dla mieszkańców**. Taką instrukcję warto umieścić w widocznym miejscu (na lodówce lub na drzwiach szafki z koszami na odpady) i skrupulatnie jej przestrzegać. Czasami w okolicy funkcjonują także punkty zbiórki surowców – sprawdźmy także ich możliwości.

SPRAWDŹ, KTÓRYCH ODPADÓW PRODUKUJESZ NAJWIĘCEJ

Zanim zaczniemy tworzyć **domowe centrum segregacji**, warto sprawdzić, jak dużo odpadów wytwarzamy w ciągu tygodnia – w ten sposób dobierzemy odpowiednią wielkość oraz rodzaj pojemników do poszczególnych typów odpadów.

Bardzo często w trakcie takiego testu okazuje się, że po konsumpcji zostaje nam najwięcej **opakowań**: butelek, słoików, kartonów, czyli odpadów, które zaliczane są do **surowców**, a więc grupy, z której w procesie recyklingu mogą powstać nowe produkty. Dlatego też dla surowców warto przewidzieć większy pojemnik (jeśli segregujemy je jako tzw. odpady suche zmieszane) lub kilka mniejszych, jeśli będziemy je rozdzielać na osobne frakcje.

Na etapie testu warto rozważyć, czy nie przyda nam się prosta zgniataarka do puszek i butelek plastikowych, pozwalająca zmniejszyć objętość wytwarzanych odpadów. Można też samodzielnie zgniatać odpady z aluminiowych puszek i plastikowych butelek i składać kartonowe opakowania.

Niestety, przy aktualnym rozwoju cywilizacyjnym i poziomie konsumpcji odpadem w coraz większych ilościach staje się również **żywność**. Kupujemy jej **za dużo**, niewłaściwie przechowujemy i w efekcie wyrzucamy wraz z pozostałymi odpadami do kosza.

Możemy tę prawidłowość świetnie zaobserwować właśnie w trakcie testu ilości zużywanych odpadów. Być może dzięki temu testowi zaczniemy zwracać baczniejszą uwagę na to, czy nie przesadzamy z ilością kupowanej żywności, szczególnie tej, która szybko się psuje lub ma krótki termin przydatności do spożycia.

JAK PRZYGOTOWAĆ MAŁE CENTRUM SEGREGACJI W DOMU

Podczas tworzenia w kuchni domowego centrum segregacji dużym ograniczeniem może stać się **wielkość i rodzaj szafki** (wysuwana lub z drzwiami dwustronnie otwieranymi), w której mają znaleźć się kosze do sortowania. Przy dużej przestrzeni i odpowiedniej wielkości szafki pod zlewem uda nam się w jednym miejscu prowadzić segregację odpadów na podstawowe surowce: szkło, papier, plastik, metal (np. aluminium), jak również rozszerzyć ją o segregację zużytych baterii czy świetlówek i żarówek. To rozwiązanie jest z pewnością najbardziej komfortowe.

Warto pamiętać o tym, by **wielkość pojemników** była dopasowana do ilości produkowanych odpadów. A więc pojemniki na odpady, których wyrzucamy najwięcej, powinny być największe i łatwo dostępne. Dodatkowo, ze względów higienicznych, pojemniki przeznaczone na odpady biodegradowalne i nienadające się do przetworzenia **powinny być wyposażone w pokrywkę**. Istnieją specjalne **pojemniki kompostowe** na odpady biodegradowalne (część z nich można przymocować do drzwiczek kuchennych, co z pewnością ułatwia wyrzucanie tych odpadów). Warto też **odpowiednio oznaczyć** poszczególne kosze, na przykład poprzez umieszczenie specjalnych naklejek z listami odpadów, tak by wszyscy domownicy wiedzieli, które odpady gdzie wyrzucać.

Jeśli okaże się, że szafka pod zlewem jest za wąska lub odpływ zlewu stanowi zbyt duże utrudnienie, aby pomieścić w niej kilka pojemników, wtedy należy poszukać **innych rozwiązań**. Przykładowo, w szafce pod zlewem można umieścić kosze na odpady biodegradowalne i komunalne zmieszane, natomiast na pojemniki z makulaturą, tworzywami sztucznymi oraz szkłem przeznaczyć inną wolną szafkę kuchenną lub też postawić te pojemniki bezpośrednio przy kuchennych meblach. Ważne, by było **funkcjonalnie** – skoro obierki kompostowalne powstają prawie zawsze przy zlewie, szczelny pojemnik z pokrywką najlepiej umieścić w jego pobliżu.

Segregację można zorganizować również **w torbach zakupowych** wielokrotnego użytku. Można je umieścić na haczykach przytwierdzonych do ściany lub wewnątrz szafy. Rozwiązanie jest proste, a dzięki dużemu wyborowi toreb w wielu kolorach może być też ciekawym, pasującym do konkretnego wnętrza designem. Dodatkowo torby z tworzywa **łatwo się czyści**, a jednocześnie one same po zużyciu **stają się surowcem**, który można oddać do recyklingu. Torba oszczędza też czas i jest wygodna podczas wynoszenia śmieci – po opróżnieniu jej do kontenera nie trzeba jej każdorazowo odnosić do mieszkania (jak zwykłe nieskładane pojemniki), tylko można ją łatwo złożyć i zabrać ze sobą.

Rozwiązaniem są także systemy, które możemy dostosować do pomieszczenia i rodzaju odpadów, które w nim wytwarzamy. Jeśli to nie kuchnia, a na przykład sypialnia, w której czytamy gazety, to właśnie tam można wstawić pojemnik (np. **wiklinowy kosz**), który posłuży jako główny pojemnik do zbiórki makulatury.

Jeśli natomiast mamy tzw. domowe biuro, to właśnie w jego obszarze warto znaleźć miejsce do zbiórki zużytych płyt, baterii, tonerów czy żarówek – można do tego wykorzystać szufladę biurka lub pojemniki szufladki zawieszzone na ścianie nad biurkiem.

Pojemniki na odpady można też postawić **na podłodze**, umieścić **na balkonie**, **w korytarzu**, przedpokoju lub w przypadku domu – **w garażu** lub **pomieszczeniu gospodarczym**. Można do tego celu wykorzystać pojemniki przeznaczone na odpady, ale również pojemniki o innych funkcjach, np. przeznaczone do przechowywania przedmiotów, sortowania prania, przechowywania butów lub eleganckie pojemniki do dekoracji wnętrz. Dowolność w tym temacie jest duża, wszystko zależy od efektu, jaki chcemy uzyskać i od funkcjonalności rozwiązania.

Można też zdecydować się tylko na **jeden pojemnik** na odpady komunalne zmieszane w szafce pod zlewem, a surowce wtórne i inne odpady (papier, tekturę, butelki PET, szkło, puszki aluminiowe, płyty, baterie, świetlówki itp.) zbierać do dużego wydzielonego pojemnika lub np. specjalnej torby. Wtedy odpady segregujemy na odpowiednie frakcje w trakcie wyrzucania ich do docelowych kontenerów.

Do wyprodukowania folii i pokrycia nią frontu kuchennego KUNGSBACKA o wymiarach 40 x 80 cm potrzebnych jest 25 półlitrowych butelek PET.

FRONTY KUCHENNE IKEA Z PRZETWORZONYCH BUTELEK PET

EKOLOGICZNA KUCHNIA Z ODZYSKU? CZY TO MOŻLIWE? W SKLEPACH IKEA MOŻNA KUPIĆ FRONTY KUCHENNE KUNGSBACKA – W 100% WYKONANE Z MATERIAŁÓW POCHODZĄCYCH Z RECYKLINGU: DREWNA I PLASTIKU.

Każdego roku na całym świecie wykorzystywane są miliardy plastikowych butelek. Niektóre zostają przetworzone i użyte jako materiał na nowy produkt, jednak zdecydowana większość z nich to niewykorzystane odpady. IKEA, wykorzystując do produkcji materiały z recyklingu, przyczynia się do realizacji działań gospodarki obiegu zamkniętego.

Matowe fronty KUNGSBACKA w kolorze antracytowym to odpowiedź na konieczność ochrony zasobów naturalnych i próba ponownego wykorzystania odzyskanych materiałów. Wykonane zostały z drewna poddanego recyklingowi, zabezpieczonego plastikową folią wyprodukowaną z butelek PET z recyklingu. Projekt rozwijał się przez dwa lata – od koncepcji do pierwszej produkcji. Wraz z włoskim dostawcą IKEA poszukiwała odpowiedniego materiału do wykonania frontów kuchennych. Przeprowadzone badania pozwoliły na opracowanie i wyprodukowanie całkowicie nowego materiału na rynku – folii wykonanej ze zużytych butelek PET, zebranych w japońskich miastach.

Naszym celem jest zwiększenie udziału surowców wtórnych w produktach IKEA. Szukamy nowych sposobów na ponowne wykorzystanie materiałów, takich jak papier, drewno, plastik czy włókna tekstylne, w tym własnych odpadów.

Katarzyna Dulko-Gaszyna, Kierownik ds. zrównoważonego rozwoju, IKEA Retail w Polsce.

Dowiedz się więcej o frontach kuchennych IKEA z recyklingu: <https://www.youtube.com/watch?v=PBm087Kx3yo>

KOCHAMY ODPADY,

kiedy mogą stać się surowcem wtórnym i posłużyć do stworzenia czegoś nowego, ale to zawsze kompromis. Lepiej odpadów nie produkować w ogóle. Jak to zrobić w domu? Przede wszystkim zacząć od zakupów: nigdy nie brać w sklepie dodatkowych plastikowych torebek i reklamówek (używać swoich wielokrotnego użytku), owoce i warzywa kupować na bazarze (znowu do własnych toreb), napoje kupować tylko w butelkach zwrotnych (w Polsce to wciąż trudne), resztki obiadu przechowywać na następny dzień (w IKEA dostępny jest duży wybór przydatnych pojemników), prezenty od rodziny i znajomych życzyć sobie bez opakowań (co najwyżej w szarym papierze z makulatury), założyć kompostownik (w ogrodzie, ewentualnie na balkonie).

KLIENTÓW IKEA OD DAWNA FASCYNUJE RECYKLING.

Ale gdy z nimi rozmawiamy, równie często wskazują na podstawową trudność: nie zawsze potrafią odróżnić, który odpad to surowiec, a który nie podlega recyklingowi. Staramy się pomagać: informując, pokazując gotowe rozwiązania, a także oferując np. specjalne naklejki na szafki kuchenne, kosze czy lodówkę (w prosty sposób objaśniają, które odpady gdzie wrzucić).

DLACZEGO SEGREGACJA ODPADÓW MA CORAZ WIĘCEJ ZWOLENNIKÓW?

Bo pozwala bardzo wyraźnie zobaczyć, jak duża część odpadów, które wcześniej trafiały na wysypisko, może być ponownie przetworzona. Nasi klienci zauważają też zmianę częstotliwości wynoszenia odpadów z domu.

KLIENCI W WIĘKSZOŚCI DECYDUJĄ SIĘ NA SEGREGACJĘ ODPADÓW W KUCHNI,

ale szafka pod zlewem nie jest już jedynym miejscem przeznaczonym na ten cel. Część klientów szuka do segregacji odpadów innych rozwiązań niż standardowe kosze. Tutaj panuje pełna dowolność, uzależniona od stylu wnętrza, w którym będzie się odbywać segregacja. Często więc wybierane są kosze lub pojemniki na rzeczy do prania, szafki na buty, pojemniki czy kartony do przechowywania. Popularne są również torby zakupowe na surowce.

PO ROZMOWACH Z NASZYMI KLIENTAMI WIEMY,

że wiedza na temat właściwego postępowania ze użytym sprzętem elektrycznym, żarówkami, świetłówkami, bateriami i przeterminowanymi lekami wciąż nie jest niestety powszechna. Klienci chętnie segregowaliby te odpady, ale nie wiedzą, gdzie można je wyrzucić, ponieważ na ich osiedlach brakuje przeznaczonych na ten cel pojemników.

Dzięki zastosowaniu opakowań z tworzyw sztucznych można wydłużyć termin przydatności produktów z 5 do 10 dni, co pozwala na zmniejszenie poziomu strat żywności w sklepach z 16% do 4%.

RODZAJE SYSTEMÓW DO SEGREGACJI IKEA

VARIERA

Linję koszy VARIERA wykonano z tworzywa polipropylenowego z odzysku w różnych rozmiarach i kształtach, co pozwala dopasować je właściwie do każdej szafki kuchennej (pasują do szafek o szerokości 40, 60 lub 80 cm). Ich pojemność waha się od 2 l do 52 l, a cena – od 7,99 zł do 49,99 zł. Kosze można łatwo wyjąć i przenieść z miejsca na miejsce. Pokrywki, sprzedawane osobno, zapobiegają wydostawaniu się nieprzyjemnych zapachów. W tej linii znajdują się też wentylowane kosze na odpady suche oraz pojemnik na torby plastikowe, który można zamontować np. po wewnętrznej stronie drzwi szafki kuchennej. Dodatkowo kosze można zakupić w zestawach z systemem prowadnic VARIERA/UTRUSTA, który nadaje się do zamontowania w dowolnych szafkach.

FILUR

Kosz plastikowy wykonany z tworzywa polipropylenowego z pokrywką, dostępny w trzech rozmiarach – 10 l, 28 l i 42 l. Ceny kształtują się od 14,99 zł do 34,99 zł. Idealny do biura, korytarza i garażu. Kilka koszy z tej linii postawionych obok siebie tworzy spójny system segregacyjny. Pojemniki te można też wstawić do szafki kuchennej lub ustawić zgrupowane bezpośrednio przy meblach kuchennych. Dobrze będą wyglądać w przedpokoju lub garażu. Zaokrąglone ranty pojemnika ułatwiają jego czyszczenie.

SORTERA

Płaskie pojemniki wykonane z tworzywa sztucznego z recyklingu o pojemności 32 l i 60 l, z pokrywką. Idealne do segregowania odpadów suchych, nadających się do ponownego wykorzystania. Cena od 24,99 zł do 29,99 zł. Dzięki pokrywie uchylającej się pod skosem można ustawiać kilka pojemników (maksymalnie trzy) jeden na drugim. Cięższe rzeczy należy przechowywać na samym dole. Pojemniki SORTERA nie nadają się do użycia na zewnątrz. Są za to idealne do kuchni, domowego biura czy garażu. Coraz częściej spotykane są też w szkołach i przedszkolach.

GIGANTISK

Kosz o pojemności 60 l, doskonały na większe odpady, takie jak kartony czy butelki. Kwadratowy kształt ułatwia ustawienie kosza w kącie kuchni, przy blacie kuchennym czy szeregowo przy drugim takim samym koszu. By go otworzyć, wystarczy przycisnąć górę pokrywy. Kiedy worek na odpady się wypełni, podnieś pokrywę i zdejmij przytrzymujący go pierścień. Cena 129 zł.

FRAKTA

Seria toreb FRAKTA przeznaczona na zakupy doskonale nadaje się również do sortowania odpadów. Nieużywane torby można składać na płasko, dzięki czemu zajmują mało miejsca w domu. Łatwo utrzymać je w czystości – wystarczy przetrzeć na mokro i wysuszyć. W skład serii wchodzi 3 torby (ceny od 1,79 zł do 12,99 zł) – w tym prostokątna, którą można nosić na rękę, na plecach lub przyczepić do wózka, akcesoria do mocowania oraz wózek FRAKTA.

PLUGGIS

Płaskie białe pojemniki wykonane z tworzywa PET. Ze względu na swój design stanowią doskonałe rozwiązanie do biura i salonu. Można je postawić na biurku, regale, wstawić do szafy lub głębokiej szuflady albo po prostu postawić na podłodze. Nadają się do segregacji odpadów suchych. Można zaoszczędzić miejsce i ułatwić sortowanie odpadów przez ustawienie małego pojemnika PLUGGIS (8 l) na dużym pojemniku PLUGGIS (14 l). Pojemnik o pojemności 8 l kosztuje 29,99 zł, a 14 l – 39,99 zł.

TRONES

TRONES to zestaw trzech pojemników (51 x 18 x 39 cm) wykonanych z tworzywa polipropylenowego. Został zaprojektowany jako pojemnik na buty, jednak często kupowany jest z myślą o segregacji odpadów. Szafka jest płytka i zajmuje mało miejsca, dzięki czemu idealnie nadaje się do umieszczania w niej makulatury, butelek szklanych lub plastikowych. Szafki można ustawiać po kilka jedna na drugiej lub obok siebie. Drzwi szafki, będące też pojemnikiem do przechowywania, łatwo wyjąć, aby wyczyścić szafkę w środku. Zestaw trzech szafek kosztuje 129,99 zł.

KNODD

Linia różnokolorowych metalowych pojemników z pokrywą. Pokrywę można przymocować do kosza dzięki specjalnemu haczykowi, co pozwala łatwiej go napełnić i opróżnić. Kosze można używać w całym domu, nawet w pomieszczeniach o dużej wilgotności, takich jak łazienka czy kryte balkony. Cena pojemnika o pojemności 16 l wynosi 29,99 zł, a 40 l – 59,99 zł.

SAMLA

SAMLA to bardzo rozbudowana linia pojemników z pokrywami wykonanych z tworzywa polipropylenowego. Pojemniki nadają się do przechowywania różnych rodzajów odpadów suchych: makulatury, butelek, baterii, zużytej elektroniki, świetlówek czy przeterminowanych leków. Ceny zależą od pojemności i wynoszą od 7,99 do 69,99 zł.

CIEKAWOSTKA:

MATERIAŁY, Z KTÓRYCH WYKONANO KOSZE DO SEGREGACJI IKEA, NADAJĄ SIĘ DO RECYKLINGU. WIELE Z TYCH PRODUKTÓW POWSTAŁO Z JUŻ PRZETWORZONEGO TWORZYWA SZTUCZNEGO.

WARTO PAMIĘTAĆ:

Ze względów higienicznych kosze przeznaczone na odpady biodegradowalne i nienadające się do przetworzenia powinny być wyposażone w pokrywki. Warto też poszczególne kosze odpowiednio oznaczyć, np. umieszczając na nich naklejkę, tak aby wszyscy domownicy wiedzieli, które odpady gdzie wyrzucać (w IKEA dostępne są zestawy samoprzylepnych naklejek DALLIDEN, w cenie 14,99 zł za 30 sztuk).

INNE KOSZE DO SEGREGACJI ŚMIECI

SEPARATOR SZAFKOWY FIRMY BRABANTIA

Z prostym mocowaniem do drzwiczek szafki, zarówno prawych, jak i lewych. Dwa różnokolorowe pojemniki o pojemności 10 l każdy umożliwiają segregację śmieci, a dzięki łatwemu wyjmowaniu ze stelaża bez trudu się je czyści i opróżnia. Wymiary: 52 x 30 cm, wys. 38 cm. Cena: 274,99 zł; www.eco24.pl

TROJAK MINI

O pojemności 120 l na każdy z trzech rodzajów odpadów. Mocowanie worków odbywa się za pomocą gumowych obejm, które utrzymują je we właściwym miejscu i zapobiegają ich zapadaniu się w miarę zapełniania. Wymiary: 100 x 42 cm, wys. 75 cm. Cena: 290 zł; www.eco24.pl

SLIM-BIN OKT

Zestaw koszy po 25 l każdy. Uwzględnione w zestawie łączniki umożliwiają złączenie dowolnej ich liczby w szereg, a komplet kolorowych naklejek pozwala na wyraźne oznakowanie każdego kosza. Wymiary: 75 x 39,5 cm, wys. 46 cm. Cena jednego pojemnika: 59,00 zł; www.eco24.pl

EKO SZAFKA

Ma pojemność 3 x 120 l. Trzy pojemniki połączone są w jedną całość, klapy w kolorach recyklingowych oraz naklejki na przodzie produktu informują o przeznaczeniu danego pojemnika. Wymiary: 120 x 82 cm. Cena: 659,00 zł; www.eco24.pl

TRIOCONCEPT

Trzy pojemniki o łącznej pojemności 40 l z pokrywkami z plastiku na papier, szkło i plastik. Każdy z pojemników posiada obejmę na worek. Wymiary: 50 x 29,6 cm, wys. 42,5 cm. Cena: 164,99 zł; www.eco24.pl

LOTUS BEAN

Pojemnik można łączyć z następnymi, tworząc linię lub okrąg z połączonych koszy. Po naciśnięciu przycisku kłapa sama się otwiera (mechanizm sprężynowy). W zestawie haczyki do połączenia z kolejnymi koszami i naklejki do oznaczenia rodzaju odpadów z opisem w języku angielskim. Trzy kolory kłap do wyboru: czerwony, zielony i niebieski. Wymiary: 36 x 26 cm, wys. 55 cm. Cena: 190,00 zł/szt.; www.eco24.pl

ECOBIN MULTIM

Kosz obrotowy, trzyczęściowy, na stojaku. Wymiary: 42 x 42 cm, wys. 36 cm. Cena: 92,00 zł; Leroy Merlin

TRIO

Pojemnik z trzema wewnętrznymi wkładami o pojemności 17, 17 i 6 l oraz pedałem do otwierania. Wymiary: 48 x 40 cm, wys. 56 cm. Cena: 202,00 zł; www.mall.pl

DUO

Pojemnik z dwoma wewnętrznymi wkładami o pojemności 21 l oraz pedałem do otwierania. Wymiary: 38 x 29 cm, wys. 41 cm. Cena: 67,86 zł; www.krainakoszy.pl

ZESTAW TRZECH POJEMNIKÓW DO ZABUDOWY

Każdy o pojemności 10 l. Kosze umieszczone są na szynach, które zapewniają lekkie i sprawne wysuwanie, a więc dobry dostęp do każdego z nich. Wymiary: 25 x 46,5 cm, wys. 43 cm. Cena: 439,99 zł; www.eco24.pl

ZESTAW DWÓCH POJEMNIKÓW DO ZABUDOWY

Łączna pojemność 36 l. Kosze umieszczone są na szynach, które zapewniają lekkie i sprawne wysuwanie, a więc dobry dostęp do każdego z nich. Wymiary: 34,5 x 47,5 cm, wys. 36 cm. Cena: 579,99 zł; www.eco24.pl

GEO

Zestaw koszy do segregacji Geo 3 x 55 l Vileda Professional składa się z trzech pojemników z pokrywami do plastiku, papieru oraz na odpady zmieszane. Istnieje możliwość stworzenia własnej kombinacji pokryw z pięciu dostępnych wersji do wyboru. Wymiary: 90 x 45 cm, wys. 61 cm. Cena: 1150 zł; www.eco24.pl

MULTISPACE

Pojemnik z dwoma wewnętrznymi wkładami o łącznej pojemności 25 l. Wymiary: 44 x 22 cm, wys. 41 cm. Cena: 75,00 zł; www.mall.pl

MULTISPACE 3

Pojemnik z trzema wewnętrznymi wkładami o pojemności 2 x 12,5 l i 5 l. Wymiary: 57 cm, wys. 42,5 cm. Cena: 139,00 zł; www.mall.pl

OVETTO

Designerski kosz OVETTO stanowi nie tylko funkcjonalne rozwiązanie problemu segregowania śmieci, ale także jest ciekawym elementem wystroju nowoczesnego mieszkania czy biura. Obrotowy kosz posiada 3 pojemniki po 30 l, każdy z niezależnym szczelnie zamkniętym wiekiem, zaś zwieńczeniem innowacyjnej konstrukcji jest zamontowany u góry zgniatacz do opakowań z tworzyw sztucznych. Wymiary: średnica 46 cm, wys. 86 cm. Cena: 529,00 zł; www.eco-market.pl

KOSZ NA ŚMIECI - ZESTAW 4 SZTUK

Zestaw czterech plastikowych pojemników, które można stosować osobno lub łączyć w pionie i w poziomie, tworząc wieloelementowe zestawy do segregowania odpadów. Wymiary jednego pojemnika: 28 x 38 cm, wys. 32 cm. Cena: 179,99 zł; www.4home.pl

KOSZ NA ŚMIECI ZE ZGNIATARKĄ

Pojemny kosz na segregowane odpady, połączony z ręczną zgniataarką, dzięki której możemy zmniejszyć objętość naszych śmieci z 3 worków do 1. W koszu o pojemności 35 l zmieścimy zatem niemal 100 l segregowanych odpadów. Wymiary: 32 x 24 cm, wys. 49 cm. Cena: 203,00 zł; www.eco-market.pl

UKRYTE KOSZE

WYKONANIE, STYLIZACJA, TEKST:
KINGA KOLARY-SKOMRO
ZDJĘCIA: RADOSŁAW WOJNAR

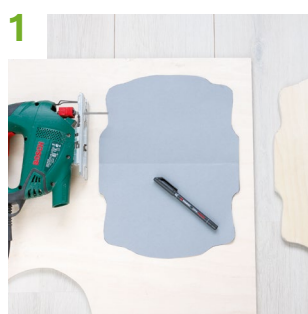
Jeśli segregujesz śmieci, mamy dla Ciebie kilka pomysłów na efektowne pojemniki na odpadki. Nasza stylistka zadbała o to, by łatwo było je wkomponować w wystrój wnętrza.

ROBIMY POJEMNIKI NA DRZWIACH KROK PO KROKU

BĘDĄ POTRZEBNE:

Na drzwi: • Sklejka lub płyta MDF o gr. 10–12 mm

Na tabliczki: • Sklejka lub płyta MDF o gr. 5 mm • Listwa drewniana prostokątna 2 x 4 cm • Zawiasy drzwiowe (większe) – 2 szt. • Zawiasy szkatułkowe (mniejsze) – 3 szt. • Uchwyty meblowe (gałki) – 3 szt. • Uchwyt duży – 1 szt. • Kątowniki średnie – 2 szt. • Pojemniki – gotowe lub zrobione na wymiar ze sklejki • Wydrukowane napisy • Kalka • Farba akrylowa do drewna • Wyrzynarka • Wiertarka • Wkrętak • Wkręty z kołkami • Wkręty do drewna • Papier ścierny • Flamastry permanentne (biały i czarny) • Wałek malarski

1 Na papierze rysujemy kształt drzwiczek-klapek. Po wycięciu szablonu odrysowujemy je na sklejce i wycinamy drzwiczki wyrzynarką z cienkim brzeszczotem. Brzegi szlifujemy papierem ściernym.

2 Drzwiczki malujemy farbą akrylową. Mniej więcej 1 cm od brzegu rysujemy białym flamastrzem ozdobną linię. Wydrukowane napisy kalkujemy i obrysowujemy ich kontury czarnym flamastrzem.

3 Kontury literek wypełniamy białym flamastrzem. Zamiast niego można użyć białej farby akrylowej i cienkiego pędzelka. Do drzwiczek przykręcamy gałki.

4 Sklejkę (płytę) na drzwi docinamy na wymiar wnęki. Wyznaczamy zarys prostokątnych otworów. Nawiercamy w nich wiertłem dziurkę, wkładamy w nią ostrze wyrzynarki i wycinamy otwory.

5 Za pomocą wałka malujemy drzwi farbą i czekamy, aż wyschnie. Przykręcamy uchwyt i zawiasy: duże (z boku drzwi) oraz małe (nad otworami), do których potem zamocujemy drzwiczki-klapki.

6 Z drugiej strony drzwi wkrętami do drewna mocujemy pojemniki na odpadki.

7 Do ściany (w miejscu, gdzie będą zamocowane drzwi) przytwierdzamy na kołki i wkręty listwę pomalowaną na kolor ściany.

8 Do listwy przykręcamy drugą część dużych zawiasów, zakładamy drzwi – i schowek z koszami na segregowane odpadki gotowy!

WYSPA Z PALMĄ

1. Ze sklejki o gr. 9 mm wycinamy pięć prostokątów i łączymy je kątownikami, tak by powstała skrzynia. Malujemy ją farbą do drewna.
2. Łączenia przy dnie skrzyni wzmocniamy z zewnątrz metalowymi narożnikami. Do spodu przykręcamy kółka meblowe z blokadą.
3. Wnętrze skrzyni dzielimy ściankami ze sklejki, tak by na środku powstał kwadrat, w który włożymy osłonkę z rośliną. Wycinamy z deski pokrywki odpowiedniej wielkości, lakierujemy je i mocujemy uchwyty.

DONICA W NOWEJ ROLI

1. Ze sklejki wycinamy dwa koła – jedno równe średnicy doniczki (górna krawędź), drugie o centymetr mniejsze. Na środku większego wywiercamy otwór. Koła sklejamy ze sobą klejem typu Wikol.
2. Listki i kwiatek wycięte ze sklejki przyklejamy do drewnianego wałka (łodygi). Można też wykorzystać tłuczek do ziemniaków, do którego wystarczy dokleić listki.
3. Tak przygotowany uchwyt wklejamy w otwór w pokrywce i dodatkowo mocujemy wkrętem. Całą pokrywkę malujemy na wybrane kolory.

W STAREJ SKRZYNI

1. Mebel oczyszczamy ze starego lakieru, używając papieru ściernego lub preparatu do usuwania powłok lakierniczych (dostępny w sklepach z farbami). Odkurzamy z pyłu.
2. Wieko malujemy farbą do drewna, dół skrzyni pokrywamy bezbarwnym lakierem akrylowym. Całość można ozdobić np. motywem roślinnym – namalować go lub przykleić gotową naklejkę.
3. Do skrzyni wkładamy trzy plastikowe kosze na odpadki o wymiarach dopasowanych do skrzyni.

EFEKTOWNA WIATA Z BUTELEK? NIC PROSZSZEGO. GDY NA DODATEK ZABARWIMY DNA POJEMNIKÓW, POWSTANIE CAŁKIEM CIEKAWA KOMPOZYCJA KOŁORYSTYCZNA.

ZRÓB TO SAM: Z PLASTIKOWYCH BUTELEK

Wszechobecne butelki PET – te, w których sprzedawane są wody mineralne i rozmaite gazowane napoje – wcale nie muszą być szkodzącymi środowisku jednorazówkami. Plastik te wspaniale poddają się recyklingowi. Na co można je przerobić? To tylko kwestia fantazji...

EKODONICZKI. POMYSŁOWE I DEKORACYJNE.

ZAKRĘCANY PLASTIKOWY WORECZEK BRZMI ABSURDALNIE, ALE – WYGLĄDA TO CAŁKIEM, CAŁKIEM... NO I MAMY GWARANCJĘ, ŻE NIC SIĘ NIE WYSYPIE.

DESKI SURFINGOWE, KTÓRE MOGĄ POSŁUŻYĆ ZA DMUCHANE MATERACE...

I BUTELKOWY KAJAK.

W PRZEDSZKOLU PUBLICZNYM NR 30 WE WŁOCŁAWKU ZBUDOWANO DOMEK PETKOLAKA.

SAME DENKA MOGĄ BYĆ Z KOLEI POMOCNE W STWORZENIU EFEKTOWNEJ GIRLANDY.

BUTELKI PET ŚWIETNIE NADAJĄ SIĘ DO ROBIENIA KOLCZYKÓW.

DOSKONAŁY POMYSŁ NA EKOCHOINKĘ: WYCINAMY DENKA BUTELEK, MALUJEMY NA NICH GWIAZDKOWE WZORY I WIESZAMY ZAMIAST BOMBEK.

PRZYCINAMY BUTELKĘ KILKA CENTYMETRÓW PONIŻEJ OTWORU, ROZCINAMY PLASTIK NA WĄSKIE PASKI, ODPOWIEDNIO ZAWIJAMY, CAŁOŚĆ SKLEJAMY – I ABAŻUR GOTOWY.

PARTNERZY E-BOOKA

Stena Recycling jest liderem kompleksowych rozwiązań w dziedzinie gospodarowania odpadami, recyklingu oraz usług środowiskowych na rynku polskim i skandynawskim. W 19 lokalizacjach w Polsce każdego roku przetwarzamy 630 tysięcy ton odpadów pochodzących z działalności biznesowej i przemysłowej, uzyskując z nich nowe surowce. Przez ponad 75 lat działania na rynkach międzynarodowych kierujemy się filozofią CARE – dbałości o Klientów, Pracowników, Biznes, Środowisko i Społeczeństwo. Nasi Pracownicy i Klienci każdego dnia odkrywają wartość efektywnej gospodarki odpadami. Wspólnie tworzymy wartość. It starts here.

www.stenarecycling.pl

Nazwa marki IKEA to akronim – skrót utworzony z pierwszych liter imienia, nazwiska oraz nazw farmy i parafii, skąd pochodzi założyciel firmy (Ingvar Kamprad Elmtaryd Agunnaryd). Celem IKEA jest tworzenie lepszego codziennego życia dla wielu ludzi. Oferujemy dobre wzornictwo i funkcjonalne meble w przystępnej cenie. Dbamy o zrównoważony rozwój, realizując strategię People & Planet Positive. IKEA Retail jest godną zaufania, stabilną finansowo i stale rozwijającą się firmą. IKEA Retail w Polsce posiada obecnie dziewięć sklepów, które w roku finansowym 2016 odwiedziło prawie 28 milionów osób.

www.ikea.pl

Magazyn wnętrzarski skierowany do czytelników poszukujących własnego stylu oraz ciekawych i niebanalnych pomysłów na aranżowanie przestrzeni mieszkaniowej. Pokazujemy polskie wnętrza i proponujemy rozwiązania na każdą kieszeń. „Cztery Kąty” dostępne są w wersji cyfrowej z dodatkowymi funkcjonalnościami, zdjęciami i filmami.

www.czterykaty.pl